

CASTELLS CATALANS

LA SALA

Nom del castell: La Sala
Data de construcció: XIII
Municipi: Vilallonga de Ter
Comarca: Ripollès
Altitud: 1.092 m
Coordenades: E 2.301771 N 42.338501
(Geogràfica - ETRS89)
Com arribar-hi: situada prop del curs del Ter a tocar del nucli urbà de Vilallonga de Ter.

La història

L'edifici era una fortalesa situada dins del terme del Castell del Catllar. Quan aquest va ser enrunat, el va substituir, ja que no es va reconstruir el castell. Va ser la residència de la família Descatllar que eren els senyors del terme. Després de ser fortificada va servir de castell per als homes del terme del castell del Catllar.

L'any 1261 Galceran Descatllar va cedir al seu fill i hereu, Ramon Descatllar, amb motiu del seu matrimoni, l'estatge i el castell del Catllar. Més tard, l'any 1285, tornen a aparèixer notícies de l'edifici, aquesta vegada, però, amb el nom de la Sala. En aquest document, els homes d'Abella fan homenatge al castell del Catllar i la fortalesa de la Sala.

Com hem dit, la Sala va substituir el castell del Catllar. L'any 1362 el rei Pere el Cerimoniós va permetre a Ponç Descatllar, amo del castell que

L'edifici situat enmig dels camps prop del Ter.

Interior de la fortalesa.

s'havia enrunat, que edificés un castell o fortalesa a la Sala. Aquesta construcció havia de servir de refugi en temps de guerra per als homes del castell que havien de defensar-se dels enemics del rei.

Els terratrèmols del s.XV van afectar molt l'estructura de l'edifici. Hi ha constància que la reina Maria va haver de donar permís a l'amo de la Sala perquè la pogués reconstruir. El mateix escrit permetia que els homes del terme fossin obligats a treballar per a reparar la fortalesa. Durant la guerra civil entre la Generalitat i el rei Joan II, el terme del castell del Catllar ja no va complir la funció de refugi. Pel que fa a la residència dels Descatllar, va deixar de ser-ho l'any 1488, quan van traslladar-se a Ripoll.

L'edifici

La fortalesa, que actualment es fa servir com a magatzem de palla o herba del mas veí, es troba

Parets de l'edifici amb les espitlleres.

enmig d'un prat. La planta de l'edifici és gairebé quadrada. Els murs del nord i gairebé la meitat dels de l'est i l'oest tenen un gruix de 105 cm. Hi podem veure moltes espitlleres. La resta dels murs són molt més prims, però es troben reforçats per uns pilars interns adossats als angles i les parets. Entre el gruix de la paret i el del pilar, acabem tenint el mateix que a resta dels murs. Aquesta característica fa pensar que els murs més prims són més antics que els altres; segurament són la part que no es va perdre amb els terratrèmols dels anys 1427 i 1429.

Opus spicatum a les parets de l'edifici.

Les espitlleres es van ordenar en dos rengles. El superior ara es troba a més de 2 m del sòl a la banda externa. El rengle inferior es troba actualment molt arran de terra; de fet, d'algunes espitlleres només en podem veure la part superior. La situació d'aquest segon rengle demostra que el nivell del terra ha pujat. A la façana de l'est, de la part més antiga de l'edifici, hi ha quatre espitlleres. A la de l'oest en veiem sis. A la banda nord se n'entreveuen unes onze, pel cap baix. En aquesta façana, quan va haver de ser refeta, s'hi va obrir una gran finestra.

A l'interior de l'edifici trobem un pati central, de planta quadrada, envoltat per quatre murs interiors. Les parets, separades per uns 5 m dels murs perimetrals, tenen vuit portes, organitzades en dos nivells diferents. Són obertures cobertes per un arc de llosetes. Les de dalt corresponen al pis superior.

Extret del Volum 1 de la *Catalunya Romànica* de l'Editorial Pòrtic. Edició de juny de 1999.

Octubre 2013
Jordi Gironès

